

Ορόσημα Μαιευτικής &
Γυναικολογίας

Margaret Sanger (1879-1966) μια μεγάλη αγωνίστρια της αντισύλληψης

Σ.Ι. Μανταλενάκης

Η Margaret Sanger Higgins, ήταν μια Αμερικανίδα φεμινίστρια, που πρωταγωνίστησε για την καθιέρωση του ελέγχου των γεννήσεων. Ο αγώνας της χαρακτηρίστηκε από μεγάλο σθένος και ακατάσβεστο πάθος, αλλά και από τη μεγάλη του διάρκεια. Αφιέρωσε σχεδόν ολόκληρη τη ζωή της. Θεωρήθηκε από πολλούς της αντιπάλους, σαν ένας υπερασπιστής της ευγονικής, αλλά με την αρνητική βεβαίως έννοια, μια και υποστήριζε τη νομιμοποίηση των εκτρώσεων. Υπήρξε ιδρυτής της Αμερικανικής Λεγεώνας για τον Έλεγχο των γεννήσεων (American Birth Control League), που μετονομάστηκε αργότερα σε «Οικογενειακό Προγραμματισμό», (Planned Parenthood). Αρχικά, ενάντια στις απόψεις της εκδηλώθηκε σφοδρή αντίδραση της αμερικανικής κοινής γνώμης, που εμφανίστηκε με κάθε τρόπο και μέσο. Όμως σταδιακά, η Sanger πέτυχε να κερδίσει κάποιο βαθμό υποστήριξης από μερίδα του αμερικανικού κοινού, αλλά και από τα αμερικανικά δικαστήρια, σχετικά με τη δυνατότητα επιλογής της κάθε γυναίκας, για να αποφασίσει εάν και πότε θα φέρει παιδιά στον κόσμο. Ο ρόλος της Margaret Sanger υπήρξε καθοριστικός στην αλλαγή της νοοτροπίας και των αντιλήψεων που επικρατούσαν στις αρχές του 20ου αιώνα για τα δικαιώματα των γυναικών και ιδιαίτερα σε εκείνα που αφορούσαν τον έλεγχο των γεννήσεων. Έτσι τελικά πέτυχε με τους αγώνες της, να ανοίξει το δρόμο για την καθολική πρόσβαση στην αντισύλληψη^{1,2,3}.

Η Sanger (εικόνα 1) γεννήθηκε στο Corning της Νέας Υόρκης. Οι γονείς της ήταν Ιρλανδικής καταγωγής. Η μητέρα της, η Anne Purcell Higgins, ήταν ένα υπερβολικά θρησκευόμενο άτομο, που ανήκε στην καθολική εκκλησία. Στη διάρκεια του έγγαμου βίου της είχε 18 εγκυμοσύνες, από τις οποίες οι 11 ήταν τοκετοί ζωντανών νεογέννητων. Ο πατέρας της Michael Hennessy Higgins επαγγέλλονταν το μαρμαρογλύπτη σε νεκροταφεία και επιδίδονταν στη διακόσμηση τάφων. Γενικά ήταν ένα άτομο φιλελευθέρων αρχών. Ο Higgins αγωνίζονταν για τα δίκαια των γυναικών, τη δωρεάν εκπαίδευση και γενικότερα τα σοσιαλιστικά ιδεώδη, όπως εκφράζονταν την εποχή εκείνη. Η Sanger ήταν το έκτο από τα έντεκα παιδιά της οικογένειας και αφιέρωσε μεγάλο μέρος της νεότητάς της, βοηθώντας στο σπίτι και στη φροντίδα του μεγαλώματος των μικρότερων αδελφών της. Η Sanger παρακολούθησε στο σχολείο Claverack College, ως εσωτερική στο Hudson για δύο χρόνια. Οι αδελφές της πλήρωναν τα δίδακτρα για τις σπουδές της. Όταν αυτές δεν ήταν πια σε θέση να συνεχίσουν να παρέχουν αυτή τη βοήθεια, η Sanger αναγκάστηκε να επιστρέψει το 1899 στο πατρικό της. Η μητέρα της πέθανε το ίδιο έτος

Αλληλογραφία:

Σ.Ι. Μανταλενάκης, Μητροπόλεως 38,

54623 Θεσσαλονίκη

Τηλ/Fax:2310 231433

e-mail: sergmant@otenet.gr

Κατέθηκε: 21/1/08

Εγκρίθηκε: 18/3/08

Εικόνα 1. Margaret Sanger (1879-1966).

Εικόνα 2. Η Margaret Sanger στα πρώτα χρόνια του αγώνα της.

Εικόνα 3. Η Margaret με το σύζυγό της William Sanger στο Μανχάταν.

Εικόνα 4. Η Margaret Sanger με τους γιούς της.

Εικόνα 5. Η Margaret Sanger έξω από το πρώτο ιατρείο του οικογενειακού προγραμματισμού (1916).

Εικόνα 6. Η Margaret Sanger συμμετέχει σε διαμαρτυρία γυναικών.

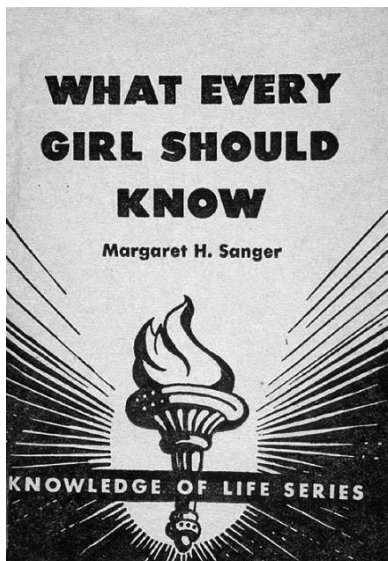
από φυματίωση, ενώ έπαυσε συγχρόνως από καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. Μετά το θλιβερό αυτό γεγονός, η Sanger εγγράφεται σε ένα πρόγραμμα νοσηλευτικής στο νοσοκομείο του White Plains, ενός προαστίου της Νέας Υόρκης, που είχε υψηλή οικονομική ανάπτυξη. Το 1902, μόλις η Margaret τελείωσε τις σπουδές της νοσηλευτικής, παντρεύτηκε έναν σχεδιαστή μηχανικό, τον William Sanger, και το ζευγάρι εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη. Η Sanger είχε εντωμεταξύ αναπτύξει φυματίωση, ως αποτέλεσμα της φροντίδας της άρρωστης μητέρας της, αλλά και του δικού της υπερβολικού φόρτου εργασίας. Έτσι η Sanger μετακόμισε στο Saranac

της Νέας Υόρκης για λόγους υγείας. Το 1905 γέννησε το πρώτο της παιδί, τον Stuart. Το 1912, μετά από μια πυρκαγιά που κατέστρεψε το σπίτι τους, που είχε σχεδιάσει ο σύζυγός της, η Sanger και η οικογένεια μετακόμισαν στη Νέα Υόρκη. Εκεί πήγε για να δουλέψει στις φτωχογειτονιές της ανατολικής πλευράς του Μανχάταν (εικόνες 2, 3).

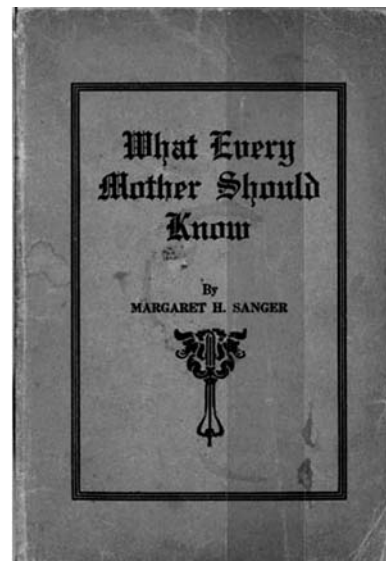
Την ίδια χρονιά άρχισε να γράφει μια στήλη για την εφημερίδα της Νέα Υόρκης Call με τίτλο «What Every Girl Should Know», «Ό, τι πρέπει να γνωρίζει κάθε κοπέλα». Επίσης ασχολήθηκε με τη διανομή ενός φυλλαδίου, για τις γυναίκες “Family Limitation”, «Περιορι-

Εικόνα 7. Η Margaret Sanger έξω από το δικαστήριο (1918).

Εικόνα 8. Το εξώφυλλο από το What Every Girl Should Know.

Εικόνα 9. Το εξώφυλλο από το What Every Mother Should Know.

Εικόνα 10. Νοσοκόμα έξω από το πρώτο ιατρείο οικογενειακού προγραμματισμού (1930).

σμός της οικογένειας». Η Sanger επανειλημμένα προκάλεσε σκάνδαλα και διακινδύνευσε να φυλακισθεί, ως πρόσωπο που ενεργούσε αντίθετα με νόμο του 1878, που είχε κηρύξει ότι η διάδοση πληροφοριών για αντισύλληψη και αντισυλληπτικές συσκευές προσβάλλει τα χρηστά ήθη. Η Margaret διαζεύχτηκε από το σύζυγο της William Sanger το 1913. Το 1914, ξεκίνησε το "The Woman Rebel", «Η Γυναίκα Επαναστάτης», ένα οκτασέλιδο μηνιαίο δελτίο για την προώθηση της αντισύλληψης, με το σύνθημα "No Gods and No Masters" «Όχι Θεοί και όχι Κύριοι». Τότε εισήγαγε και καθιέρωσε τον όρο «Έλεγχος των γεννήσεων», "birth control". Υποστήριξε με πάθος την άποψη, ότι κάθε γυναίκα εί-

ναι η απόλυτη κυρία του δικού της σώματος και μπορεί να αποφασίσει μόνη της για την εξέλιξη μιας ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης. Κατηγορήθηκε για παράβαση του νόμου περί διακίνησης ασέμνων περιοδικών και για να αποφύγει την καταδίκη από το δικαστήριο αναχώρησε χωρίς τα παιδιά της και πήγε στην Ευρώπη με το ψευδώνυμο «Bertha Watson». Εκεί, είχε αρκετές και ενδιαφέρουσες συναντήσεις με γνωστούς ακτιβιστές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με το συγγραφέα βιβλίων επιστημονικής φαντασίας HG Wells και με την ψυχολόγο για σεξουαλικά θέματα Havelock Ellis. Επέστρεψε στις ΗΠΑ τον Οκτώβριο του 1915, όπου δοκίμασε μεγάλη θλίψη και πόνο από το θάνατο της πεντάχρονης κόρης της Πέγκυ, που πέθανε στις 6 Νοεμβρίου, δηλαδή μόλις λίγες ημέρες μετά την επιστροφή της. Έτσι έμεινε με τους δυο γιούς της (εικόνα 4).

Στις 16 Οκτωβρίου 1916, η Sanger άνοιξε ένα ιατρείο για οικογενειακό προγραμματισμό και έλεγχο των γεννήσεων στην οδό Amboy 46, στο Brownsville (εικόνα 5), μια γειτονιά του Μπρούκλιν. Ήταν το πρώτο ιατρείο αυτού του είδους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εννέα ημέρες αργότερα έγινε επιδρομή από την αστυνομία, το ιατρείο έκλεισε και η Sanger έμεινε 30 ημέρες στη φυλακή, αλλά οι εκδηλώσεις των χειραφετημένων γυναικών καλά κρατούσαν (εικόνα 6). Μια αρχική προσφυγή της στη Δικαιοσύνη το 1916 απορρίφθηκε, αλλά μια απόφαση ενός δευτεροβαθμίου δικαστηρίου από το 1918 (εικόνα 7) επέτρεψε στους ιατρούς των ΗΠΑ να χορηγούν αντισύλληψη. Το 1916, δημοσίευσε η Sanger το "What Every Girl Should Know", «Ό, τι πρέπει να γνωρίζει κάθε κορίτσι» (εικόνα 8), το οποίο αργότερα διανεμήθηκε ευρέως με τη μορφή του "Little

Εικόνα 11. Το Margaret Sanger Research Bureau στη Νέα Υόρκη (1940).

Εικόνα 12. Πρόσκληση για συγκέντρωση στο Carnegie Hall.

Εικόνα 13. Διάλεξη σε γυναίκες της Ku Klux Klan.

Εικόνα 14. Η Margaret Sanger ανάμεσα σε συνεργάτιδες της.

Blue Book”. Εκεί παρέχονταν πληροφορίες σχετικά με θέματα αναπαραγωγής, όπως η εμμηνόρρυσια και η σεξουαλικότητα των εφήβων. Αυτό ακολουθείται το 1917 από το «Ό,τι Κάθε Μητέρα πρέπει να γνωρίζει» (εικόνα 9). Επίσης είχε παράλληλα δρομολογηθεί η έκδοση του μηνιαίου περιοδικού “The Birth Control Review and Birth Control”, «Επιθεώρηση του Ελέγχου των Γεννήσεων και Έλεγχος των Γεννήσεων». Ακόμη συνέβαλε γράφοντας εκλαϊκευμένα άρθρα σχετικά με την αναπαραγωγή στην εφημερίδα “Call”, «Κάλεσμα» του Σοσιαλιστικού κόμματος. Το 1921 ιδρύθηκε η “American Birth Control League (ABCL)”, «Αμερικανική Λεγεώνα για την Αντισύλληψη» από τους Margaret Sanger, Lathrup Stoddard και Clarence Cook Little⁴⁵. Το 1922 ταξίδεψε στην Ιαπωνία για να συνεργαστεί με τα ιαπωνικές φεμινιστικές οργανώσεις για την προώθηση του ελέγχου των γεννήσεων. Στα επόμενα χρόνια, ξαναπήγε άλλες έξι φορές για το σκοπό αυτό. Τον ίδιο χρόνο παντρεύτηκε τον δεύτερο σύζυγο της James H.

Noah Slee μεγάλο πετρελαιοπαραγωγό, αλλά για λόγους που είχαν να κάνουν καθαρά με την κοινωνική της προβολή διατήρησε το επίθετο Sanger.

Το 1923, υπό την αιγίδα της ABCL, ίδρυσε το “Clinical Research Bureau”, «Γραφείο Κλινικής Έρευνας» στις ΗΠΑ (εικόνα 10), που μετονομάστηκε το 1940 σε “Margaret Sanger Research Bureau” (εικόνα 11). Μεταξύ των δραστηριοτήτων του “Margaret Sanger Research Bureau” ήταν οι υποτροφίες που χορηγούσε σε νέους μαιευτήρες γυναικολόγους για μετακπαίδευση στις μεθόδους της αντισύλληψης. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Γιάννης Δανέζης από το μαιευτήριο «Αλεξάνδρα». Από το 1974 το ίδρυμα αυτό έχει λάβει το όνομα “Margaret Sanger Center” και μεταφέρθηκε σε άλλο κτιριακό συγκρότημα, όπου συστεγάστηκε με την Planned Parenthood. Από την αρχή της λειτουργίας του το “Clinical Research Bureau” έλαβε σημαντικές χορηγίες από το ίδρυμα John D. Rockefeller Jr για την Κοινωνική Υγιεινή, από το 1924 και μετά, οι οποίες γίνονταν αρχικά ανώνυμα, για να αποφευχθεί η δημοσία έκθεση του ονόματος Rockefeller. Επίσης η οικογένεια Rockefeller, υποστήριζε σταθερά τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της, που αφορούσαν τον πληθυσμιακό έλεγχο. Επίσης, το 1923 ίδρυσε τη National Committee on Federal Legislation for Birth Control, «Εθνική Επιτροπή Ομοσπονδιακής Νομοθεσίας για την Αντισύλληψη», που την υπηρέτησε ως Πρόεδρος μέχρι τη διάλυση της το 1937, εποχή που ο σκοπός της είχε ήδη επιτευχθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος και ο έλεγχος των γεννήσεων κάτω από ιατρική επίβλεψη είχε νομιμοποιηθεί σε πολ-

Εικόνα 15.
Η Margaret Sanger
πρόεδρος της
International
Planned
Parenthood
Federation στο
Ελ Πάσο.

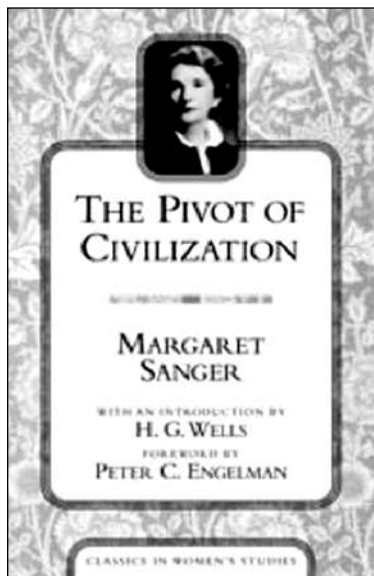
Εικόνα 16.
Margaret
Sanger το 1962.

λές πολιτείες των ΗΠΑ. Το 1927, η Sanger βοήθησε να οργανωθεί το πρώτο “World Population Conference”, «Συνέδριο για τον Παγκόσμιο Πληθυσμό» στη Γενεύη. Τον Μάρτιο του 1925, ο Γάλλος θεωρητικός κατά των φυλετικών διακρίσεων Georges Vacher de Lapouge κλήθηκε από τη Margaret Sanger στο 6ο Διεθνές Συνέδριο Αντισύλληψης που πραγματοποιήθηκε στη Νέα Υόρκη. Μεταξύ 1921 και 1926, η Sanger έλαβε πάνω από ένα εκατομμύριο επιστολές από μητέρες που ζητούσαν πληροφορίες για τον έλεγχο των γεννήσεων.

Από το 1916 είχε αρχίσει να παρουσιάζει τις απόψεις της σε πολλούς δημόσιους χώρους απευθυνόμενη σε διάφορες κοινωνικές ομάδες, όπως φοιτητικές εστίες, εκκλησίες, συλλόγους γυναικών, ιδιωτικές κατοικίες, θέατρα κ.λπ. (εικόνα 12) και απευθυνόταν σε ποικίλα ακροατήρια, όπως εργαζομένων, εκκλησιαστικών, φιλελευθέρων, σοσιαλιστών, επιστημόνων, μελών club, φιλανθρωπικών οργανώσεων, συνειδητοποιημένων γυναικών κ.ά. Το 1926 έδωσε μια διάλεξη για τον έλεγχο των γεννήσεων στο γυναικείο τμήμα των επικουρικών της γνωστής οργάνωσης Ku Klux Klan στο Silver Lake του New Jersey (εικόνα 13). Το κοινό της αποτελείτο από γυναίκες που δεν είχαν ούτε την πιο στοιχειώδη γνώση ή άποψη πάνω στο θέμα της αντισύλληψης και του οικογενειακού προγραμματισμού. Ήταν σαν να προσπαθούσε να κάνει παιδιά να καταλάβουν. Η ομιλία της Sanger έγινε δεκτή με πρωτόγνωρο ενθουσιασμό από τις γυναίκες της Ku Klux Klan και αυτό είχε ως αποτέλεσμα μια σειρά προσκλήσεων από παρόμοιες ομάδες οργανωμένων γυναικών. Η Sanger είχε σχηματίσει ένα αξιόλογο επιτελείο που τη βοηθούσε αποτελεσματικά στις πολυάριθμες διαφωτιστικές της εξορμήσεις (εικόνα 14). Το 1928, παραιτήθηκε από το αξίωμα του προέδρου της ABCL. Δύο χρόνια αργότερα, έγινε πρόεδρος του “Birth Control International Information Center”, «Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για τον Έλεγχο των Γεννήσεων». Το 1937, η Sanger έγινε πρόεδρος του “Birth Control Council of America”, «Συμβούλιο Ελέγχου Γεννήσεων της Αμερικής» και ξεκίνησε δυο

εκδόσεις την “Birth Control Review” «Ανασκόπηση πάνω στον Έλεγχο των Γεννήσεων» και το “The Birth Control News”, «Τα Νέα της Αντισύλληψης». Από το 1939 έως το 1942, διατέλεσε επίτιμη εκπρόσωπος της “Birth Control Federation of America”, «Ομοσπονδία Αντισύλληψης Αμερικής». Από το 1952 έως το 1959, είχε εκλεγεί πρόεδρος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Οικογενειακού Προγραμματισμού, “International Planned Parenthood Federation”. Η οργάνωση αυτή, στη χρονική αυτή στιγμή, αποτελούσε το μεγαλύτερο ιδιωτικό διεθνές ίδρυμα για τον οικογενειακό προγραμματισμό. Η περίοδος της προεδρίας της στην παραπάνω κοινωφελή οργάνωση υπήρξε εξαιρετικά δημιουργική και καρποφόρα με σημαντική επέκταση των δραστηριοτήτων της (εικόνα 15). Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου των προεδρικών εκλογών του 1960, η Sanger είχε θορυβηθεί από τις θέσεις του υποψήφιου John F. Kennedy για τον έλεγχο των γεννήσεων. Συγκεκριμένα ο Kennedy δεν πίστευε ότι ο έλεγχος των γεννήσεων πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο της κυβερνητικής πολιτικής. Έφτασε στο σημείο να απειλήσει ότι θα φύγει από τη χώρα αν ο Kennedy εκλεγεί, αλλά προφανώς αναθεώρησε όλα αυτά μετά την εκλογή του Kennedy, όπως και ο νεοεκλεγής πρόεδρος διαφοροποίησε κατά την πορεία τις αρχικές του θέσεις^{6,7,8,9}.

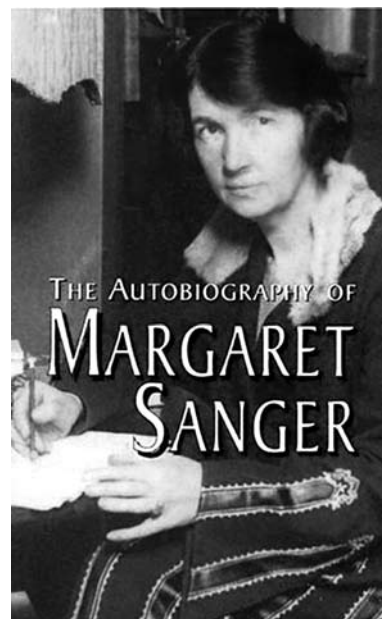
Κατά τις αρχές της δεκαετίας του 1960, η Sanger (εικόνα 16) προωθεί τη χρήση του νέου διαθέσιμου επαναστατικού αντισυλληπτικού, πρόκειται για το περίφημο «χάπι», που δρώντας ορμονικά πάνω στην ωορρηξία πέτυχε τον αποτελεσματικό έλεγχο των γεννήσεων. Την εποχή αυτή η Sanger περιοδεύει όχι μόνο στις ΗΠΑ, αλλά και στο εξωτερικό, βοηθώντας στη δημιουργία νέων ιατρικών και κλινικών για την αντισύλληψη και τον οικογενειακό προγραμματισμό.

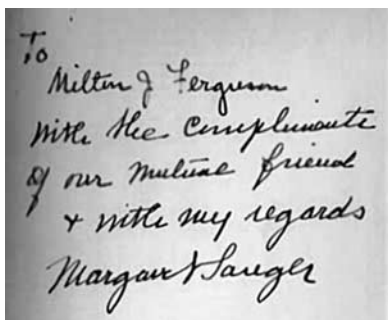
Εικόνα 17. Ο Άξονας του Πολιτισμού (1922).

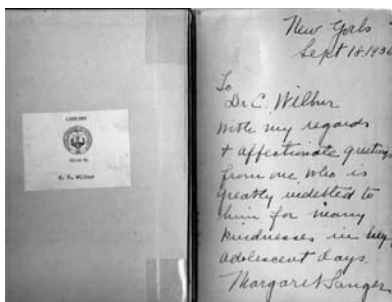
Εικόνα 18. Ο αγώνας μου για τον έλεγχο των γεννήσεων (1931).

Εικόνα 19. Αυτοβιογραφία (1938).

Εικόνα 20. Χειρόγραφο σημείωμα της Margaret Sanger προς τον εκδότη της (άνω). Αφιέρωση στο εσώφυλλο της «Αυτοβιογραφίας» (κάτω).

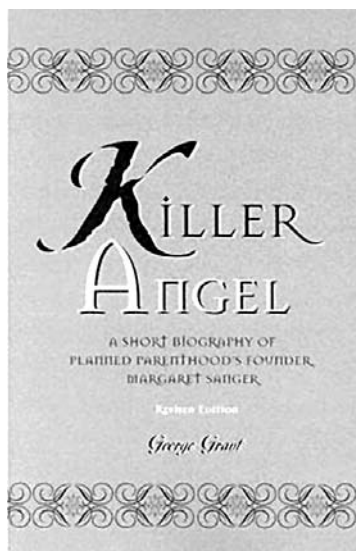

Εικόνα 21. Προσωποποίηση του Χίτλερ.

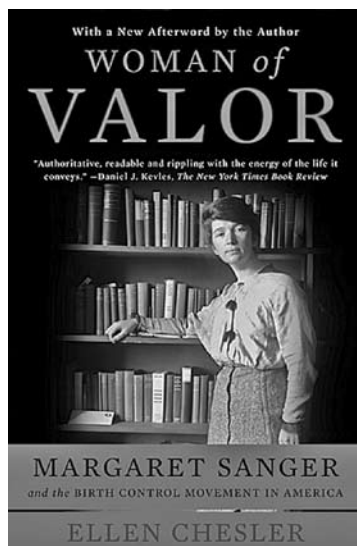
Η Sanger πέθανε στο Tucson της Αριζόνας στις 6 Νοεμβρίου του 1966, οκτώ ημέρες από τα 87α γενέθλια της και λίγους μονό μήνες μετά την απόφαση στην πολιτεία του Κονέκτικατ, που νομιμοποίησε τον έλεγχο των γεννήσεων για τα έγγαμα ζευγάρια. Η Sanger συνέγραψε αρκετά βιβλία μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται «Γυναίκα και Νέα Γενιά», “Woman and the New Race” (1920), «Ο Άξονας του Πολιτισμού», “The Pivot of Civilization” (1922) (εικόνα 17)², «Ευτυχία στον

Γάμο» “Happiness in Marriage” (1926), «Ο Αγώνας μου για Αντισύλληψη», “My Fight For Birth Control” (1931) (εικόνα 18), καθώς και την «Αυτοβιογραφία», “Autobiography” (1938) (εικόνες 19, 20)¹.

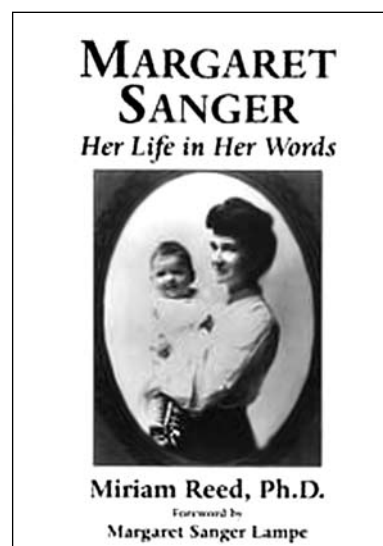
Η Margaret Sanger αναμφισβήτητα υπήρξε μια ιδιαίτερα ισχυρή προσωπικότητα και σε αυτήν οφείλονται σε σημαντικό ποσοστό τα επιτεύγματα του γυναικείου κινήματος, όπως η νομιμοποίηση των εκτρώσεων στις περισσότερες χώρες, αλλά και η διαφώτιση του ευρύτερου κοινού και ιδιαίτερα των ομάδων χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου πάνω στην αντισύλληψη. Την εποχή της οξείας αντιπαράθεσης δέχθηκε σφοδρές

Εικόνα 22. Άγγελος δολοφόνος του George Grant.

Εικόνα 23. Η Μαργαρίτα Σάνγκερ και το κίνημα για τον έλεγχο των γεννήσεων στην Αμερική (1992).

Εικόνα 24. Η Μαργαρίτα Σάνγκερ, η Ζωή της με τα Λόγια της (2003).

προσωπικές επιθέσεις και μερικοί δε δίστασαν να την χαρακτηρίσουν θηλυκό Χίτλερ (εικόνα 21) και άλλοι δολοφόνο άγγελο (εικόνα 22)^{10,11}. Γεγονός παραμένει, ότι ο Χίτλερ είχε εκφρασθεί κολακευτικά για το έργο της, μια και εκείνος είχε ήδη αρχίσει τη δική του ευγονική-φυλετική κάθαρση νομιμοποιώντας τις εκτρώσεις από το 1934. Οι περισσότεροι που ασχολήθηκαν με το έργο της είχαν εκφρασθεί θετικά, με κολακευτικά λόγια και ευμενή σχόλια. Μεταξύ των πολλών δημοσιεύσεων παρατίθενται οι παρακάτω σχετικά πρόσφατες. Ellen Chesler, «Γενναία Γυναίκα, Η Μαργαρίτα Σάνγκερ και το κίνημα για τον έλεγχο των γεννήσεων στην Αμερική», *Woman of Valor: Margaret Sanger and the Birth Control Movement in America* (εικόνα 23)¹², Miriam Reed, «Η Μαργαρίτα Σάνγκερ, η Ζωή της με τα Λόγια της», *Margaret Sanger, Her Life in Her Words* (εικόνα 24)¹³, Angela Frank, «Μαργαρίτα Σάνγκερ, Η Κληρονομιά της Ευγονικής», *Margaret Sanger, Eugenic Legacy* (εικόνα 25)¹⁴, Vicki Cox, «Μαργαρίτα Σάνγκερ, Επαναστάτρια για τα Δικαιώματα των Γυναικών», *Margaret Sanger, Rebel for Women Rights* (εικόνα 26)¹⁵, Ester Katz, «Επιλεγμένες Δημοσιεύσεις της Μαργαρίτας Σάνγκερ», *Selected Papers of Margaret Sanger* (εικόνα 27)¹⁶.

Σήμερα, περισσότερα από σαράντα χρόνια από το θάνατό της, που έχουν πια κατασιγάσει τα πάθη και έχουν σβήσει οι νωπές μνήμες, η αποτίμηση του έργου της και της προσφοράς της εμφανίζεται ιδιαίτερα θετική και ομολογουμένως η προσωπικότητα της, η δράση της και τα κείμενά της αναδεικνύουν όντως μια γενναία

γυναίκα, γεννημένη μαχητής της ζωής¹⁷. Το αποτέλεσμα υπήρξε απτό με τη δημιουργία, τον πολλαπλασιασμό και την πετυχημένη λειτουργία των κέντρων οικογενειακού προγραμματισμού σχεδόν σε ολόκληρο τον κόσμο, ιδιαίτερα εκεί που υπάρχει το μεγάλο πρόβλημα και ο έλεγχος των γεννήσεων είναι απολύτως απαραίτητος, στις υπό ανάπτυξη χώρες. Επίσης, η δράση της συντέλεσε αποφασιστικά στην απόκτηση γνώσεων πάνω στη λειτουργία της ανθρώπινης αναπαραγωγής από ευρύτερα κοινωνικά στρώματα. Το γεγονός βοήθησε αποτελεσματικά στον καλύτερο και πιο υπεύθυνο οικογενειακό προγραμματισμό, αλλά και στην πιο φυσιολογική σεξουαλική ζωή του ζευγαριού.

Summary

Margaret Sanger (1879-1966) - a great fighter for contraception

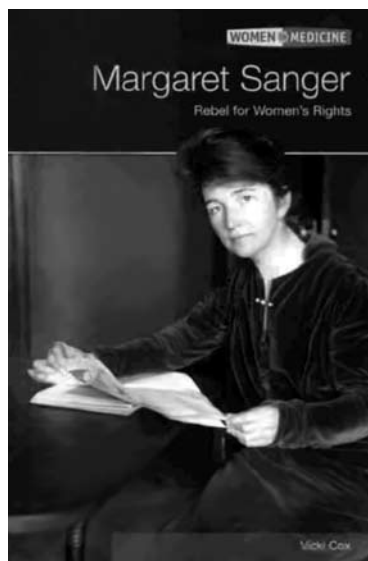
Mantalenakis S.J.

Helen Obstet Gynecol 20(3):195-203, 2008

Margaret Higgins Sanger was an American birth control activist, an advocate of negative eugenic, and the founder of the American Birth Control League, which eventually became Planned Parenthood. Initially met with fierce opposition to her ideas, Sanger gradually won some support, both in the public as well as the courts, for a woman's choice to decide how and when, if ever, she will bear children. Margaret Sanger was instrumental in opening the way to universal access to birth control. Sanger was born in Corning, New York. Her

Εικόνα 25. Μαργαρίτα Σάνγκερ, Η κληρονομιά της ευγονικής (2004).

Εικόνα 26. Μαργαρίτα Σάνγκερ, Επαναστάτρια για τα δικαιώματα των γυναικών (2005).

Εικόνα 27. Επιλεγμένες δημοσιεύσεις της Μαργαρίτας Σάνγκερ (2007).

mother, Anne Purcell Higgins, was a devout Roman Catholic who went through 18 pregnancies. Sanger was the sixth of eleven children born alive and spent much of her youth assisting in household chores. Sanger attended Claverack College, a boarding school in Hudson for two years. When her sisters were unable to continue to provide the tuition, Sanger returned home in 1899. Her mother died the same year, after which Sanger enrolled in a nursing program at a hospital in White Plains, a New York suburb. In 1902, Margaret Higgins married architect William Sanger and the couple settled in New York City. Sanger had developed tuberculosis as a result of the care of her ill mother and her own overwork, and the Sangers moved to Saranac, New York, for health reasons. In 1905, she gave birth to her first child, Stuart. In 1912, after a fire destroyed their home, Sanger and her family moved to New York City, where she went to work in the East Side slums of Manhattan.

That same year, she also started writing a column for the New York Call entitled “What Every Girl Should Know”. Distributing a pamphlet, *Family Limitation*, to women, Sanger repeatedly caused scandal and risked imprisonment by acting in defiance of the law of 1873, which outlawed as obscene the dissemination of contraceptive information and devices. Margaret separated from her husband William Sanger in 1913. In 1914, Sanger launched “The Woman Rebel”, a monthly newsletter promoting contraception, with the slogan

“No Gods and No Masters” that each woman was the absolute mistress of her own body. She was indicted for violating postal obscenity laws in August. She left her children and went to Europe under the alias “Bertha Watson”. There, she had several affairs. She returned to the U.S. in Oct. 1915. Her five-year-old daughter, Peggy, died November 6.

On October 16, 1916, Sanger opened a family planning and birth control clinic in the Brownsville, neighborhood of Brooklyn, the first of its kind in the United States. It was raided nine days later by the police. She served 30 days in prison. An initial appeal was rejected but a state appellate court in 1918 allowed doctors to prescribe contraception. In 1916, Sanger published “What Every Girl Should Know” providing information about such topics as menstruation and sexuality in adolescents. It was followed in 1917 by *What Every Mother Should Know*. She also launched the monthly periodical *The Birth Control Review and Birth Control News* and contributed articles on health for the Socialist Party paper, “The Call”. Sanger founded the American Birth Control League (ABCL) in 1921 with Lothrop Stoddard and C. C. Little.

In 1923, under the auspices of the ABCL, she established the Clinical Research Bureau. It was the first legal birth control clinic in the U.S. renamed Margaret Sanger Research Bureau in 1940. It received crucial grants from John D. Rockefeller, Jr. Bureau of Social Hygiene from

1924 onwards. Also in 1923, she formed the National Committee on Federal Legislation for Birth Control and served as its president until its dissolution in 1937 after birth control, under medical supervision, was legalized in many states. In 1927, Sanger helped organize the first World Population Conference in Geneva. Between 1921 and 1926, Sanger received over a million letters from mothers requesting information on birth control. From 1916 on, she lectured in many places.

In 1928, Sanger resigned as the president of the AB-CL. Two years later, she became president of the Birth Control International Information Center. In 1937, Sanger became chairperson of the Birth Control Council of America and launched two publications, "The Birth Control Review" and "The Birth Control News". From 1939 to 1942, she was an honorary delegate of the Birth Control Federation of America. From 1952 to 1959, she served as president of the International Planned Parenthood Federation; at the time, the largest private international "family planning" organization. In the early 1960s, Sanger promoted the use of the newly available birth control pill. She toured Europe, Africa, and Asia, lecturing and helping to establish clinics.

Sanger died in 1966 in Tucson, Arizona, eight days from her 87th birthday and only a few months after the decision, which legalized birth control for married couples in the U.S. Sanger's books include "Woman and the New Race" (1920), "Happiness in Marriage" (1926), "My Fight for Birth Control" (1931), and an autobiography (1938).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Sanger M (1938) An Autobiography. New York, NY: Cooper Square Press.
2. Sanger M (1922) The Pivot of Civilization, Brentano's Publishers, New York
3. Gray M (1979). Margaret Sanger: A Biography of the Champion of Birth Control. New York City, NY: Richard Marek
4. James L. Cooper and Sheila McIsaac Cooper, The Roots of American Feminist Thought (Alvin and Bacon, 1973), p219
5. Crucial, anonymous Rockefeller grants to the Clinical Research Bureau and support for population control - see John Ensor Harr, and Peter J. Johnson. The Rockefeller Century: Three Generations of America's Greatest Family. New York: Charles Scribner's Sons, 1988. (pp.191, 461-62)
6. Pierre- André Taguieff. Slectionnisme et socialisme dans une perspective aryaniste: théories, visions et prévisions de Georges Vacher de Lapouge, Milneuf cent - Revue d'histoire intellectuelle, 2000, p.41
7. Algoud M. La Peste et le choléra: Marx, Hitler, et leurs héritiers, Chiré, 2000, p.68
8. Désiré D. La Marte noire de la pornographie, Chiré, 1992, pp.213-214 Pouzzner.
9. Sanger, "What Every Girl Should Know", 1920
10. Margaret Sanger. "The Function of Sterilization." Birth Control Review, October 1926, p. 299
11. Black E. The War Against the Weak: Eugenics and America's Campaign to Create a Master Race. New York City, NY: Four Walls Eight Windows.
12. Chesler E (1992). Woman of Valor: Margaret Sanger and the Birth Control Movement in America. New York City, NY: Simon & Schuster
13. Miriam Reed (2003): Margaret Sanger, Her Life in Her Words, Ed Natl Book Network
14. Angela Frank (2004): Margaret Sanger, Eugenics Legacy, Ed McFarland
15. Vicki Cox (2005) Margaret Sanger, Rebel for Women Rights, Ed Chelsea House
16. Ester Katz (2007): Selected Papers of Margaret Sanger
17. Knowles J. (2004). The Truth About Margaret Sanger. K. Dexter, McCormick Library.